

Tehyn näkemyksiä varhaiskasvatuksesta

Varhaiskasvatuksen laatu ja turvallisuus paranee varhaiskasvatustalain, asetusta lasten päivähoidosta sekä sovellettavia työ- ja virkaehtosopimuksia noudattamalla. Kaikkien ammattiryhmien osaamista hyödyntävä ja kunnioittava moniammatillinen työyhteisö on varhaiskasvatuspalveluiden perusta, jossa hoito, kasvatust ja opetus nivoutuvat eheäksi kokonaisuudeksi

Lapsen etu

Vaikka lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus tuli Suomessa voimaan jo vuonna 1991, ei lapsen etu aina toteudu varhaiskasvatustuksessa. Sopimuksen mukaan tulee lapsen edun olla ensisijainen kaikessa lasta koskevassa päätöksenteossa. Suomi on sitoutunut takaamaan, että lasten huolenpidosta ja suojelusta vastaavat laitokset ja palvelut noudattavat toimivaltaisten viranomaisten antamia määräyksiä, jotka koskevat erityisesti turvallisuutta, terveyttä, henkilökunnan määrää ja soveltuvuutta sekä henkilökunnan riittävää valvontaa.

Riittävä henkilöstömitoitust koko hoitopäivän ajan

Päiväkotien päivittäinen ongelma on kasvatustehtävissä olevien aikuisten liian pieni määrä suhteessa lasten määrään. Voimassa olevaa lakia rikotaan päiväkodeissa päivittäin. Toimintatapa heikentää varhaiskasvatuksen laatua, eikä mahdollista varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi se uuvuttaa henkilökuntaa ja on selkeä turvallisuusriski. Mitoitukseen tulee laskea ainoastaan ryhmässä läsnä olevat kasvattajat.

Päiväkodin arki perustuu henkilökunnan jatkuvaan venymiseen ja työvuorojen päivittäiseen muuttamiseen ja siten henkilökunnan yksityiselämän rajoittumiseen. Siksi valvontaa tulee tehostaa ja ongelmakohtiin tulee puuttua. Palvelut tulee saattaa lain edellyttämälle tasolle.

Henkilöstörakenne ja lastenhoitajien määrä

Henkilöstön kelpoisuuksien tiukentamisen sijaan huomio tulee kiinnittää siihen, että alalle koulutetut hakeutuvat varhaiskasvatuksen tehtäviin ja pysyvät alalla. Lastenhoitajien määrää ollaan vähentämässä 9000:lla vuodesta 2030 alkaen, jonka seurauksena terveydenhuollon ja lääkehoidon osaaminen päiväkodeissa vähenee merkittävästi. Lastenhoitajan osaaminen tulee nähdä aidon moniammatillisen yhteistyön voimavarana. Mitä pienemmistä lapsista on kyse, sen suurempi tarve on hoidolle ja huolenpidolle. Alle 3-vuotiaden ryhmässä on välttämätöntä säilyttää nykyinen henkilöstörakenne eli 2 lastenhoitajaa ja yksi lastentarhanopettaja. Lapsi tarvitsee perustarpeista huolehtimisen lisäksi aikuisen läsnäoloa, huomiota sekä kannustusta ja ohjausta kasvun tukemiseksi. Mitä pienempi lapsi on, sitä enemmän yhteistä aikaa kuluu perustarpeiden tyydyttämiseen.

Täydennyskoulutus

Työnantajan tehtävä on huolehtia siitä, että henkilöstö osallistuu riittävästi ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään täydennyskoulutukseen. Samalla on huolehdittava sijaisjärjestelyistä koulutukseen osallistumisen ajalle. Kaikilla ammattiryhmillä tulee olla tasapuolinen mahdollisuus osallistua koulutuksiin.

Varhaiskasvatus säilyy kunnan palveluna

Kunnilla tulee jatkossakin olla riittävät resurssit ja toimintaedellytykset laadukkaan varhaiskasvatukseen toteuttamiseksi. On tärkeää huolehtia siitä, että maakunnalliset sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat saumattomina kokonaisuuksina varhaiskasvatuksen, perhekeskusten ja muiden lapsiperheiden palveluiden kanssa. Maakunnan sotepalveluiden ja kuntien palveluiden kuten varhaiskasvatuksen yhdyspintoja tulee kehittää, jotta lapset ja perheet saavat tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti. Varhaiskasvatus ja siellä tehtävä hyvinvointityö on tärkeä osa lapsiperheiden muutosohjelman toteutusta. Jotta lapsen etu voi toteutua tulee myös johtamisosaamista vahvistaa. Jokaisella työntekijällä on oikeus ammattitaitoiseen ja oikeudenmukaiseen johtamiseen.

Tiedon kulku tulee varmistaa, olemassa olevia yhteistyömuotoja tulee vahvistaa ja uusia rakentaa. Digitalisaation mahdollisuudet tulee hyödyntää palvelujen uusina tuottamistapoina ja tehokkaampina prosesseina.

Laadukas, turvallinen ja lain tavoitteiden mukainen arki varhaiskasvatuksessa edellyttää lapsen edun ensisijaisuuden, jokaisen lapsen yksilöllisen kohtaamisen ja tarpeiden huomioimisen sekä riittävän henkilöstömitoituksen koko hoitopäivän ajan.

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Sosiaalipoliittinen asiantuntija Eva Siitonen, eva.siitonen@tehy.fi